

„Edinost“

zila enkrat na dan, razen nedelj in
svetkov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za tretje leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročnu brez priloženega naročnine se uprava ne odziva.

Pro tabakarnah v Trstu se prodajajo po-
nametne številke po 6 stotink (3 svč.);
izven Trsta pa po 8 stotink (4 svč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petilo. Za več
kratno naročilo s primernim popustom
Poslana, osmrtnice in javne zahvale do-
mači oglašit. se računajo po pogodbe

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo
Bokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš spre-
ma upravljalstvo. Naročnino in oglaš
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Garitina št. 12. Upravljalstvo, in
sprejemanje inseratov v ulici Molis
picolet št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Finis....!

II.

Tako je takraj meje....

Kako pa izgleda onkraj te meje, v
»Rajhu« s 56 milijoni prebivalcev, kateri na
siromašni zemlji delajo pridno in dosledno?!

Pred vsem se mora priznati, da se na
Nemškem dela sistematično in dosledno.
Nemški narod je doživel, da je misel o Zje-
dinjenju, ki je bila še pred 40 leti označena
kakor utopija, že več nego pred 30 leti po-
stala historično in izvršeno dejstvo.

Da-si je nemška dežela uboga po svoji
pirodni, vendar je tam nakopičenega mnogo
mobilnega kapitala. — Ta veliki kapital išče
plodonosnih podjetij. In ker se sama državna
uprava trudi za to in skrbi že leta in leta v
naprej, se taka dobra podjetja tudi najdevajo.
Na ta način se nemško bogastvo v denarju
množi in s tem se krepi država sama in
narod.

Nad 8 milijonov dorastlih ljudi je na
delu v raznih industrijah in obrtninah. Leto
za leto se iz Nemčije izvaža v svet blizo
4 milijarde vrednosti in državno vodstvo
skrbi, da se množe tržišča in kupovalci.
Nemški trgovinski politiki se je posrečilo, da
je zavzela nezmagljivo stališče na Balkanu
in da je izpodkopala in izpod-
bila največji del avstrijskega
uvoza. — V sprednji Aziji zgotavlja
sedaj Nemčija vojsko železnice od brega
Egejskega do brega Perzijskega morja. Ta
železnica odpre najbogatejše pokrajine te
stare kulturne dežele za — Nemce! Poleg
te proge naseljuje se že danes nemški narod
v močnih skupinah, ki bodo rastle in delale
od leta do leta: »Pour le roi des Prusses!«
ki je sam potoval po teh krajih ter delal
propagando za narod svoj. V vseh teh me-
stih pa, katerih se dotika ta železnična
proga, je predvidna nemška uprava zasnovala
že pred več nego 15 leti razne misijone in
dobrotvorne zavode.

Ako pomislimo, kako razkosana in one-
mogla dežela je bila Nemčija pred 40 leti, v
tem ko je Avstrija kakor močna država stala
na pragu Vzhoda in Juga — in ako vidimo,
kako se danes kaže stvar, mora v srce
zaboleti vsakega avstrijskega rodoljuba!

Avstrijska diplomacija je
bila slepa na škodo dinastije

PODLISTEK.

Vladimir.

Hrvatski spisal Avgust Senoa, prevel M. C. t. d.

VI.

Leta in leta so minevala preko sveta, a
z leti tudi ljudi kakor uvelo listje ob vetru.
Kolo zgodovine se je vrtilo v silovitem
omahu, menjaje z neodklonljivo silo vladar-
stva in kralje, podiraje silovite, modro iz-
nagljene namere. Bilo je nekega zimskega
večera; zunaj je padal sneg, a kraj peči ple-
menitaškega dvora sedela sta v pogovoru
dva zrela moža, prijatelja iz mladosti — Ev-
gen in Vladimir, sedela kakor pred leti v
sobiici vdove Jage. Tudi njiju se je dotaknil
čas. Evgen je postal iz mladega stebila kre-
pak, poln hrast, katerega ni bil dotaknil črv
— zrel mož, krepak, jednat, resen, kakor
za mladih dni. Tudi Vladimir se je bil okre-
pil do moža, ali drugače. Črni lasje so mu
bili gosti, črna brada podolgasta, ali ob sen-
cih in v bujni bradi so se začele kazati
srebrne niti; po bledem resnem licu so se
križale čudne črte, tiste tajnostne črke, v ka-
tere je čas zapisal vso zgodovino človeškega
življenja. Črni mu očesi sti sijali tudi sedaj
živjo, ali sedaj pa sedaj so se spuščale tre-

in na škodo slovenskih naro-
dov! Trdoglavo je hodila svojim pogubnim
potom ter je izgubljala in izgubila svoj naj-
boljši čas ter pustila, da sta jej izrastla dva
orjaška tekmeča, Nemčija in Italija, katera
jej sedaj pred nosom zapirata vzhodna in
južna vrata!!

Dobro disciplinirani, pridni in marljivi
nemški narod se vgnezuje povsodi in grabi
z brezobzirno predznostjo prvenstvo v svoje
roke! — V naših slovenskih deželah se mo-
ramo boriti za vsako skromno slovensko ali
češko šolo, od tuje, nemške strani pa moramo
poslušati, da je to naše opravičeno in pri-
rodno ter čisto kulturno stremljenje »napa-
dalno provokovanje nemške narodnosti«, da
je »zabavljanje«, katero se mora pobiti brez-
obzirno.

In tako postopa ta okrutni nemški na-
rod povsodi, kjer se je le vgnezil: v nas
doma na Slovenskem, na Baikanu, na Ru-
skem, Kitajskem, v Braziliji, v severni Ame-
riki, v Afriki... povsodi!

Povsodi so enaki ti »kulturtragerji«!
To je moderni »izbrani narod nove za-
veze!«

Ali to vse ne bi nas mnogo motilo, ako
ne bi bili ravno mi v največji
nevarnosti, ako ne bi morali gledati se
svojimi očmi, kako je ta agresivni narod sto-
pil na pot k nam doli na topli Jug, da nas
podjarmi in da si odpre zlata vrata
v Sredozemsko morje — kako
je v tanamen preplel našo av-
strijsko državo kakor pajek
muho, vjeto v pajčevini — in
kako se bliža dan, ki donese
tudi nam Slovencev isto usodo;
pod katero danes trpi mučeni-
štvo poljski narod v nemški
državi!!

Ali ni opravičena bojazen, da je za o-
brambo države avstrijske, katera si sama po-
magati noče in si pomagati ne pušča, — pre-
cej prepozno?! Preveč se je grešilo od strani
uprave te države.

Usodepolna »trojna zveza«, izmišljena od
prepredenega, največjega sovražnika
Avstrije, od Bismarcka, storila je za
Nemce svojo dolžnost popolnoma. Avstrijo je
ločila od onih držav, ki imajo ravno iste in-
terese, kakor ona sama, in ravno istega pro-
tivnika, kakor ona sama, ta država naša!

palnice kakor trudne in globoka melanholija
tega čudnega pogleda kakor da je hotela
reči: V teh dolbinah je zakopano izkušano
srce.

»Da, da, Evgenije«, se je nasmehnil Vla-
dimir grenko, »ti si krajšim potom došel do
svojega cilja, ti že leta in leta sedi v tem le-
dencu svojih dedov in v krogu svoje mile
rodbine, a mene je metala usoda sem in tja,
kakor meče burja po valovju zlomljeno la-
dijo. No, kaj pomagajo vse refleksije; zgo-
dovina ne vrača svojih žrtev! Čuj torej na
kratko golo resnico. Krogla huzarskega čast-
nika me je bila zvalila v jamo kraj pota.
Naše novine so pisale, kakor sem še le ka-
sneje doznal, da sem poginil, da so me za-
kopali v skupni grob. Ali bil sem živ, da-si
ranjen na smrt. Pobirajoči mrtvece so se
houverdski zagrebači namerili na me in so
zapazili, da v meni še tli iskra življenja.
Pobrali so me, odnesli, ogibaje se cesarske
vojske, dalje, vedno dalje na Ogrsko, dokler
niso prišli do bolnišnice v bornem mestecu pri
Debrecinu. Vojska ne pozna nežnosti. Me-
tali so me sem in tja kakor breme, ki je
odveč, katerega pa vendar ne smeš vreči.
Dolgo sem bil skoro iz sebe, moja rana se
je celila malo po malo, nu, čim je minula
vsaka nevarnost valed rane, strla me je huda
vročinska bolezen in zopet sem padel v po-

»Trozveza« je Nemčiji omogočila, da se krepí
v miru in po vsem svetu utrjuje svoje na-
selbine, da se pripravlja za oni veliki pohod
(vojno) do obrežja Sredozemskega morja —
do našega Trsta!!

Posvetna zgodovina bo nekaj prav so-
dila to zvezo ter jo bo imenovala pravim
imenom kakor »največjo prevaro
XIX. stoletja«. (Nemec bi rekel: Die
größte Bauernfängerei des XIX. Jahrhun-
dertes.)

In ti avstrijski veliki tako imenovani dr-
žavniki se še ponosno hvalijo s to svojo mod-
rostjo ter morajo sedaj podaljšati to zvezo,
ker je za vsako rešitev iz te pasti — pre-
pozno!

Politični pregled.

V Trstu, 3. maja 1902.

Državni zbor. — Zbornica poslancev.
— (Nadaljevanje včerajšnjega brzojavnega
poročila.)

Zbornica je nadaljevala proračunsko raz-
pravo in se bavila z naslovom »povspeseva-
nje obrti«. — Posl. Dobernig je priporočal
nadaljevanje akcije za povspesevanje obrti,
katera akcija da je nemška ustanova. Po-
slanci nemškega meščanstva, da se morajo
vedno krepko zavzemati za obrtni stan. Ko
so govorili še nekateri drugi govorniki, je
zbornica neispremenjeno sprejela naslov »pov-
spesevanje obrti«.

Zbornica je nato prešla k razpravi o
naslovu »pošta in brzojave«.

Trgovinski minister baron Call je re-
agirao na izvajanja raznih predgovornikov ter
je izjavil, da bo vprašanje uradniških kavcij
kmalu ugodno rešeno. — Povoljna rešitev
vprašanja zboljšanja razmer poštne ekapi-
torjev pride brzkone še tekom tega leta. Zo-
petno izboljšanje plač poštai in brzojavnim
manipulantinjam je za sedaj zključeno; isto-
tako se vlada ne more ozirati na zahtevo
glede »alepega napredovanja« služabništva. —
Minister je omenjal potem izboljšanja v pro-
metu z našimi poštami uradi na Turškem,
konstatiral znižanje poštne tarifov, povdarjal
važnost c. kr. poštne urada v
Skadru za trgovino z Albanijo ter je prijavil,
da misli vlada uvesti čekovno in clearingso
službo na poštne uradih v Levantu, kar bo

stelj za dolgo časa. Čudim se tudi sam,
kako sem odnesel živo glavo, ali še bolj se
je čudil madjarski moj zdravnik, ki mi je
zatrjeval, da on še ni videl takega slučaja
in da je moja nprav peklenko žilava. Bil
sem slab, v meni je bil le še plamenček
življenja, in mej tem ko je zunaj besnela
burja, kjer sta se borila dva sveta, kakor
pesnik pravi, ležal sem jaz brezposlen, pri-
kovan na »borno posteljo, med tujimi ljudmi,
ki so grdo gledali hrvatsko uniformo, ležal
odcepljen od vsakega sveta, daleč od svoje
domovine, od svojih prijateljev, od — — —
zaročnice svoje. Madjari so se umikali in
vlačili mene zajetnika od mesta do mesta.
V Madjarsko so navalili Rusi. Sedaj je raz-
plamtel ves srd, vsa jeza tega strastnega
plemena na vse kar je bilo slovenskega. Tudi
jaz sem jim bil trn v očesu. Sleherni dan
sem čital mržnjo iz njihovih oči. Poslali so
me v trdnjavo, v Komorn. Bilo mi je, da
obupam. Pisal in pisal sem pisma v Hrvat-
sko, da bi vsaj vedeli, da sem živ. Pisal
sem tebi, očetu, Dobraniću — njej; ali od
nikoder odgovora. Ni eno pismo ni došlo na
svoje mesto. Zlobotna roka je morala uniče-
vati vsa pisma, da ostanem mrtev za rod,
za dom, za svoje drage. In ostal sem mrtev...

(Pride še.)

jako ugodno uplivalo na našo trgovino z
Levantom.

Minister je slednjič omenjal prizadeva-
nja za popolnjenje telefonske mreže ter kon-
statiral ugodni razvoj poštne hranilnice. —
Zbornica je sprejela na to naslov »pošta in
brzojave«, s čemur je bil rešen proračun tr-
govinskega ministerstva ter je zapričela raz-
pravo o proračunu železniškega ministerstva.

Posl. Tambosi je povdarjal, da
blagostanje prebivalstva ni nikjer v monarhiji
tako odvisno od dobre železniške politike,
kakor na Tridentinskem. Tožil je, da imajo
inozemski produkti na južni železnici večje
ugodnosti, nego domači, tako, da se n. pr.
italijanska vina na naših železnicah ravno
tako ceno prevažajo, kakor na italijanskih.
Govornik je menil, da je temu mogoče od-
pomoči le s poddržavljenjem južne železnice.
Slednjič se je posl. Tambosi zavzel za tri-
dentinske lokalne železnice ter zahteval, da
se v železniški službi upošteva italijanski
jezik.

Posl. graf Khevenhüller je priporočal
podržavljenje družbe državnih železnic.

Posl. Pfeifer je priporočal podaljšanje
dolenjske železnice od Novegamesta preko
Belokranjske do deželne meje.

Iz brošure dr. Frana Potočnjaka.

V svoji, v tem listu že opetovano omenjeni
brošuri, navedeni tudi v interpelaciji drž.
poslancev Ferrija in tovarišev, pravi dr. Po-
točnjak uvodoma:

»Iz Hrvatske ne prodira v vnanji svet
nobeno znamenje pravega, nepopačenega živ-
ljenja. Doma se tlači vse in gazi z nogami,
ljudstvo obubožava, inteligencija se demoralizira;
na vzgoraj se vse krivo predstavlja, na
zunaj pa ali se uganja istotako, ali — kjer
se to ne posreži — se izvršuje lojket, in li-
stom, ki so se drznili prinesiti le rahlo sliko
teh razmer, se odteza poštini debit. Tako trpi
neurečna Hrvatska pod režimom, ki jo izroča
neizogibnemu prodažu in zasmehovanju civi-
lizovanega sveta«.

Opisavši sfero Julij Ertl, oziroma raz-
sodbo porotnega sodišča v Rabi in najvišega
sodišča, piše dr. Potočnjak:

»Že po najel. mentarnjih pojmih do-
stojnosti in državljanske časti dekvalificira do-
tičnika že navadna difamacija, še bolj pa ono
porotnega sodišča ter ga dela nesposobnega,
da bi zavzemal kako javno dostojanstvo ali
javno službo. Grof Khuen pa nosi še sedaj
vzlic temu dostojanstvo bana kraljevstva Hr-
vatske, Slavonije in Dalmacije, torej najvišje
dostojanstvo v naši deželi in zavzema mesto,
s katerega se vodi naše skupno, fizično in
duševno, moralno in materialno življenje, in
se naši socialni in ekonomski odnosi v nji-
hovem razvoju ali povspesujejo ali uničujejo.
Z ozirom na našo onemoglost od zdolaj, vsled
katere nimamo nikakega vpliva na imenova-
nje bana, niti ne moremo delovati na od-
stavljenje istega, se dogaja to le zato, kerga
činitelji od zgoraj držijo na tem mestu. Se-
daj pa nastaja alternativa, ali je tem činite-
ljem znana difamacija grofa Khuen-Hederva-
rija ali jim ni znana! V prvem slučaju se
jih je namenoma varalo in držalo v nezna-
nju, in treba jim je to dati do znanja. — V
drugem slučaju morajo vladati drugi ožiri, ki
silijo te činitelje, da po razsodbi porotnikov
ožigosanega hrvatskega bana še vedno pu-
ščajo na mestu namestnika kraljevega, istega
kralja, v čegar imenu mu je bilo (banu) od-
rečeno varstvo njegove časti. Naj bodo ti
ožiri kakoršnjakoli, se isti vendar ne smejo
dvigati nad interese javne morale. In javna
moralna ne dovoljuje, ne more in ne sme do-
voljevati, da častno mesto načelnika dežele
zavzema mož, katerega porotno sodišče ne
mere ščititi pred čast jemajočim naslovom
»prost slepar«.

Tako je stvar, katero so hoteli v Hrvatski udušiti, došla pred forum avstrijskega parlamenta. Opravičeno radovedni moremo biti, da-li bo to imelo kake posledice in kakšne?

Delegacije. Delegacije se snidejo jutri v Budimpešti. Iz tega vzroka je včeraj zbornica poslancev prekinila svoja posvetovanja in je završnje razprave o proračunu preložila za pozneje, po zopetnem sestanku.

Jutri se torej snidejo delegacije in pride prilika, katere naj bi ne opustili neporabljeni oni delegati, ki zastopajo slovansko prebivalstvo. Na ves glas naj povejo grofu Goluchowskemu, da sedanja vnanja politika državi močno škoduje in nalaga slovanskemu prebivalstvu prevelike žrtve na nacionalnih in materialnih interesih ter na srečnem čustvovanju, a da tudi z interesi države kakor take ta politika ni v soglasju. Nikar naj bi naših delegatov ne motila gotovost, da večina delegacije pritiska svoj plačet naši vnanji politiki ter da se ne pridruži njihovi sodbi. Po zavesti, da zastopajo mišljenje večine prebivalstva, krepko moralno podprti, naj naravnost govorijo pred forumom Evrope. Njihova beseda ne ostane brez utisa. Gutta cavat lapidem. Le za četi treba. Pa krepko energično, brez strahu.

Jezikovni načrt Vsenemcev. Včeraj ste se obe glavni skupini nemški v zbornici poslancev, nemška ljudska stranka in skupina naspreddajakov, bavili z delom, ki ga je pojedinim nemškim poslancom doposlala Schönererjeva »vsenemška zveza«. Mož je res neutruden v iskanju sredstev, o katerih sodi da bi mogle spravljati v zadrego druge nemške stranke, njegove somišljenike pa do novih mandatov. Neutruden v iskanju in neizprosen v izkoriščanju teh sredstev. O tem pa ni nimalo skrupulozen.

Da le ve, da spravi druge tovariše nemške v zagato, mu ni mari tudi za najhujšo nedoslednost. Ne da bi niti trenil z očesom, Vam je Schönerer v stanu danes zatajiti to, kar je bilo včeraj neobhodno potrebno za povpeševanje »svete nemške stvari«. Kričev izgled svoje brezsrčnosti je dal v vprašanju od Nemcev zahtevanega narodnega deljenja na Češkem. Parolo za tako deljenje je izdal Jurij Schönerer; in prvi, ki je navstal proti temu postulat Vsenemcev, je bil — zopet Schönerer! Čim je namreč videl, da so tudi druge stranke, izlasti pa nemška ljudska stranka, vsprejele to parolo in postavile narodno deljenje za čelo svojim zahtevam, in se torej ta parola ni dala več izkoriščati kakor agitatorično sredstvo v boju proti drugim nemškim strankam, je Schönerer hitro zasukal zastavo in izdal nasprotno parolo. Nič deliti, nič obkroževati, celost naj ostane deželi, ali vsenemška mora postati!

Sličen namen ima tudi to skrpucalo, ki naj bi bil »zakonski načrt« za uzakonjenje nemškega državnega jezika. In namea je dosežen. Po včerajšnjem posvetovanju goti navedenih obeh strank je jasna njihova zadrega. Ali se morajo osmešiti, pritrdivši načrtu Schönererjevemu; ali pa mu ne pritrdijo, potem bodo imeli gonjo proti sebi med nemškimi volilei.

Zato sti se včeraj rečeni stranki sukali in sukali, kako bi se zvilili okolo tega nevšečnega ogla Schönererjeve zlobnosti, ne da bi rekli »da« in ne da bi rekli »ne«. Obe skupini sti pograbilo kakor po rešilni vrvi po okolnosti, da je vsenemška zveza doposlala svoj »načrt« poslancom in ne strankam. Češ, da to ne gre. Stvar da je prevažna; da jo morajo torej rešiti le stranke kakor take. To da ne gre, da bi ena, stranka vabila na posvetovanje posamične člene drugih strank.

Tako so za sedaj odklonili povabilo Schönererjevo, ne da bi bili odklonili zahtevo po uzakonjenju nemškega državnega jezika, da-si je ta zahteva sama se frivojna, nego je postopanje g. Schönererja z nemškimi strankami zlobno. Frivolno je, brezvestno je ako kako stvar proglašam za nujno, važno, čeprav vem, da je neizvedljiva. Izlasti frivolno je to postopanje ozirom na prizadevanja za ozdravljenje in rešenje parlamentarizma. Če Nemci vedo, da Slovani nikdar ne privole v to zahtevo in se jej hočejo upreti — ker je ravno to za njih živijensko vprašanje — s tako silo, da eventualno pojde o tem tudi parlamentarizem na kose, če Nemci vedo to, a vendar begajo vedno nemške mase s tem postulatom, potem so le oni tisti, ki vzdržujejo v permanenci — nevarnost za parlament!

Vojna v južni Afriki. Angleški listi poročajo, da bo dne 15. t. m. v Vere-mingingu burska konferenca, katere se ude-

leži 200 delegatov, zastopajočih vse burske komande. — Glasovalo se bo o vprašanju sklepanja miru. Angleški listi vedo že vnaprej, da se bo glasovanje vršilo tajno po listkih ter da bo velika večina glasov ugodna sklepu miru. Tej vsevednosti angleških listov pa zelo malo verujemo, ker, ako bi bilo vse res, kar so do sedaj angleški listi pisali o južnoafričanski vojni, bi tam sploh že davno ne mislili več na kaka mirovna pogajanja in na kake mirovne konference, ker bi bilo že vse v angleških rokah.

Tržaške vesti.

Imenovanja v finančni službi. Predsedništvo o. kr. primorskega finančnega ravnateljstva je imenovalo: finančnega koncipista dra. Frana Dorčiča davčnim nadzornikom v IX. plačilnem razredu; finančnega koncipista dr. Adolfa vit. Boeckmanna finančnim komisarjem v IX. plačilnem razredu; konceptnega praktikanta Karola pl. Nordisa koncipistom v X. plačilnem razredu in konceptnega praktikanta Josipa Štreklja provizoričnim finančnim koncipistom.

Imenovanje. Iz Pulja nam pišejo: Med drugimi povišanji v tukajšnjem o. in kr. pomorskem arzenalu je bil s 1. majem povišan od višega mojstra v poslovdjo (Werkführer) tudi naš rojak, gospod Feliks Cotič, brat gospoda urednika Cotiča, kateremu čestitamo od srea.

G. Ivana Goriupa našega občinskega zastopnika, dež. posl. in veljaka, ter gospo soprogo mu E. m. je zadela huda rodbinska nesreča. Umrli jim je danes dražestni in nad vse ljubljni sinček Šaša. Ugledni dvojici naše iskreno sožalje.

Prst božji. Dae 1. t. m. se je vršila, kakor smo že poročali, pred tukajšnjim o. kr. okrajnim sodiščem v kazenskih stvareh kazenska razprava proti zloglasnemu italijanskemu agitatorju in hrvatskemu odpadniku Ivanu Krstiću.

V neki številki svojega smradnega lista je Krstić uvrstil neki dopis iz Lupoglave v Istri, v katerem je neznan dopisnik obrekoval orožnike postaje Roč, češ, da so isti nekega dne bili pijani ter da se vedno potegujejo za hrvatsko narodno stvar v Istri. V isti številki je Krstić natisnil »otvoreno pismo« na o. kr. orožniško poveljstvo v Trstu, v katerem je obrekoval dotične orožnike.

Valed tega »otvorenega pisma« je imenovano orožniško poveljstvo uvelo preiskavo, ki je dokazala, da so navedbe Krstičeve lažnjive ter se je valed tega zaustavilo vsako nadaljnje preiskovanje. Proti Krstiću in neimenovanemu dopisniku pa se je uročila ovadba radi obrekovanja orožnikov.

Državno pravdnštvo je odstopilo od preganjanja Krstića radi hudodelstva obrekovanja ter ga je tožilo v zmislu novele k kazenskemu zakonu (čl. III. zakona od 15. oktobra 1868) radi zanemarjenja pažnje o uvrščenju omenjenega dopisa.

Valed tega obdržavala se je dne 1. maja razprava. Sodnik je bil svetnik Quarantotto, državno pravdnštvo je zastopal g. Clarici, a toženec odvetnik Savo.

Državni pravdnik je dokazoval temeljito in z dokazi v rokah, da so vse navedbe Krstičeve lažnjive in brez vsake podlage ter je predlagal, da se toženec obsodi v zmislu gori omenjenega zakona.

Odvetnik Savo se je skliceval na to, da je dejanje Krstičeve obrekovanje, in da, ker je sam prevzel vsako odgovornost — da-si se mora presumirati, da je sam sestavil dopis — se ne more govoriti o kakem zanemarjanju pažnje o uvrščenju članka ter da se je moralo tožiti Krstića radi hudodelstva obrekovanja.

G. Clarici pa je izjavil na to, da je bilo sicer žandarmerijsko poveljstvo vložilo proti Krstiću ovadbo radi hudodelstva obrekovanja, ter da izhaja iz preiskave, da je Krstić zagrešil to hudodelstvo — toda državno pravdnštvo da je imelo kljub temu svoje posebne vzroke, da ni Krstića tožilo pred tržaško poroto radi hudodelstva obrekovanja, temveč kakor urednika le radi pregreška zanemarjenja pažnje v zmislu gorajšega zakona.

Sodnik si je na to pridržal, da proglasi razsodbo naslednji dan, t. j. dne 2. maja opoldne. Obsodil je Krstića na 1 mesec zapora.

Ubogi Krstić! Pred nekaj časa je pisal v svojem listu besno in na tako napadoven

način, da se je človek moral vpraševati: mari za tega človeka res ne obstoje tiskovni zakoni? In v resnici, za Krstića ni obstajal tiskovni zakon, ker mu je cenzura vedno gledala skozi prste in ga pustila, da napada poštene ljudi, in ker je Krstić računal, da ga slavna tržaška porota reši, če bi se kdo usodil tožiti ga. In res ga ni tožil nikdo. Ali sledajoč se je našel tak korajžen mož! Gosp. Podmenik je bil prvi, ki je z vseh strani tožil Krstića, katerega je — kakor je čitateljem znano — na veliko začudenje vseh, ki poznajo naše okolnosti, porotno sodišče obsodilo na 3 mesece zapora. In nista pretekla ni dva meseca in zopet so ga obsodili na 1 mesec zapora. Ubogi Krstić! Še pred 1 mesecem je žugal Hrvatom zmagoavestno, da je prišel konec njihovemu gospodarstvu na občini volosko-opatijski, a vse njegove sanje so se kar razletele ob složni izvolitvi hrvatskih svetovalecev v občinski svet in Krstić in compagna so ostali le z dolgimi nosovi.

Kaj posnemamo iz tega? Iz tega posnemamo, da je tudi Krstić doletel prst Božji, da je tudi njega dosegla zaslužena plača za njegovo izdajstvo in rovarjenje proti lastnemu bratu, proti svojemu narodu. Tako se godi vsakemu, ki izdaja svojo kri, svoj jezik! — Prej ali pozneje mora ga doseči prst božji, a upamo, da ni to zadnja kazen, ker Bog je velik in ne plačuje vsake sobote!

Še nekoliko pripomb glede gori navedene opazke g. državnega pravdnika prisemo prihodnjic.

Gorje ti, ubogi kmet! Pišejo nam: Sree mora boleti človeka, ki ima priliko ogledati si te dni razne dele naše okolice. Zadnja burja je naredila velikansko škodo na sadnem drevju, a največ je razdejala trtno mladje.

Sv. Alojzij (na hribu) je bil tako zdelan, da je bilo groza pogledati na vinograde, ležeče takoj pod vrhom.

V mestnem gozdiču je po tleh vse polno vejčevja, zlomljenega po zadnji burji.

Na Trsteniku je izruvalo več borovcev. Sadno drevje in trte je pa tako poparilo in polomilo, da se iste težko oporavijo. Ubogi kmet!

»Neustrašenost Tržačanov«. Slovenci smo v zadnje čase obogateli svoj jezik, svojo frazeologijo. Če hočeš koga prav pošteno osmešiti pred svetom kakor strahopetca, kakor pravo šemo, kateri se kolena šibe pred vsakim nič, ti ne treba družega, nego da vzameš tisto ironije, kolikor je zmores, pa govoriš o — »nevstrašenosti Tržačanov«.

Tržačani so sploh postali prototip vsega tega, kar je ravno nasprotno temu, kar vsvarja življenje in kar si svet predstavlja z mesom, kostmi, mozgom in mišicami! Sjen in obsojen si in zapal si nerešno prokletstvo smešnosti pred vsem svetom, ako si bil se svojim moštvo, se svojim značajem, prispodobljen »nevstrašenosti Tržačanov«.

Taka je namreč sodba Slovencev, bratov o bratu! Sovražnik smatra seveda sedanje tržaške Slovence jako resnimi sovražniki in čisto izraža svoje začudenje na žilavosti Tržaških Slovencev in kar ne more umevati, kje jemljejo isti, ob obstoječih okolnostih, toliko vztrajnosti, da mu provzročajo toliko pregrevanje in sitnosti. Ravno v tem dejstvu je glavni vzrok, da postaja boj proti nam besneji in besneji....

Sodba sovražnika je torej vendar malec drugačna, nego ono — blato!

Jedna glavnih figur na veliki sliki »tržaških strahopetcev« je menda tudi dr. Rybář. Strahopetstvo Rybářevo pa je n. pr. te dni list »Avanti« označil s to-le pasajo v neki polemiki proti »Piccolu« radi novega društva »Domenico Rossetti«.

»Ako »Piccolo« meni, da je Karol Dom-pieri »postarana straža« le zato, ker se mu v zadnjem razdobju, odkar je občinski svetovalec, ni zdelo primerno, povzdignil svoj glas bodi v zbornici bodi izven nje, pa nam ne treba družega, nego da spomnimo na neki dogodek najnovejšega časa: — strahopetno umazani napad tolpe kake tridesetorice »mafioznih« proti enemu samemu dr. Rybářu, ki je — naj je že imel prav ali krivo — pogumno (coraggiosamente) povedal svoje mnenje. In meni-li »Piccolo«, da zbor tako imenovanih svetovalecev, ki napadajo po načinu strahopetcev in ki najemajo junake (bravacci) na galeriji, da kriče »evviva« ali »abbasso« in pljuvajo na enega, ali k večjemu dva nasprotnika — meni-li »Piccolo«, da se more enemu Karlu Dompijerju zdeti primerno, da bi stavil nogo v gnezdo takih rokovanjačev?«

Tako sodi laški list o »nevstrašenosti« dra. Rybářa. In če še pomislimo, da je ona tridesetorica — trideset proti enemu — prisegla Rybářu maščevanje, prisegla, da gorje njemu, ako bi se drznul še enkrat stopiti v dvorano a da je dr. Rybář naslednjega dne mirno zopet prišel v zbornico — potem pa se morda vendar najde kdo tudi med izventržaškimi Slovenci, ki bo nekoliko v dvomu, kaj je pravičnejše: ali govoriti le ironično o »nevstrašenosti Tržačanov«, ali pa — resno!!

Štrajk v čistilnici riža na Campo Marzio. Našo tozadevno včerajšnjo notico moramo nekoliko popolniti, oziroma popraviti. Delavci so zahtevali najprej 20% povišanje za vse one delavce, ki imajo menj nego tri krone dne in 15% povišanja za one, ki imajo nad tri krone dne.

Včeraj pa so bili delavci zadovoljni vsprejeti ponudbo tovarne, da se namreč vsem delavcem brez razlike poviša dnina samo za 10%, ali pod tem pogojem, da se tovarna pismeno obveže, da to obljubo izvrši ter da bo to povišanje veljalo tudi za naprej in ne samo provizorično za 10 dni, kakor je ponudilo vodstvo. Vodstvo je namreč to svojo provizorično ponudbo utemeljilo s tem, da mora za definitivno povišanje dnin vprašati se le upravni svet. Ker pa vodstvo ni hotelo ustreči zahtevi delavcev, da bi se pismeno obvezalo za definitivno 10% zvišanje dnin, sklenili so delavci, da bodo še nadalje vstrajali v štrajku. Štrajk se tudi danes še nadaljuje. Poleg onih 100 delavcev, ki zahtevajo povišanje dnin, štrajkajo, v znamenje solidarnosti, tudi vsi ostali delavci tovarne katerih je kakih 60 ter vsi razkladalci riža, ki jih je kakih 200, torej vsega skupaj štrajka kakih 360 delavcev. Generalni ravnatelj tovarne Bergauer je zapretil, da zavkaže parnikom odpluti v svobodno luko, kjer bodo razkladali riž tamošnji razkladalci; ti pa so izjavili, da ne prevzamejo tega dela, ker nočejo škodovati štrajkujočim razkladalcem ter so celo zapretili, da še oni stopijo v štrajk, ako se tovarna kmalu ne pogodi se svojimi delavci.

Ta namen so hoteli razkladalci v svobodni luki izvršiti že danes, a štrajkovci sami so jih pregovorili, naj počakajo do ponedeljka, ker se do tedaj morda doseže sporazumljenje. Danes nam je zopet zabeležiti dva jako grda izreka načelnikov delavcev te tovarne, ki sta toliko bolj obžalovanja vredna, ker sta jih delavci — če tudi višja — izgovorila o svojih, v žalostnejših razmerah nahajajočih se bratih. Jeden načelnikov, katerega pa nočemo imenovati, je rekel o štrajkujočih: »Die Hunde wollen nicht arbeiten gehen«.

(Psi nočejo iti na delo.) Drugi teh načelnikov pa je rekel: »Diese Hunde sollte man mit der Peitche hinausjagen«.

(Te pse bi morali izgnati z bičem.) To je res že skrajna podlost, ako delavec tako govori o delavcih-trpinah, ki se bore za svojo in svojih družin existenco. — Žaleti je, da bi se taki grdi pojavi trdosrčnosti in cinizma ne dogajali več ter da bi tovarna vendar ustregla tako skromnim zahtevam delavcev.

Produktivna mizarska zadruga. Osnovni odbor za ustanovitev produktivne mizarske zadruge v Trstu doposlal nam je poziv na javni shod, ki se bo vršil jutri, ob 10. uri zjutraj v prostorih združenih delavskih društev v ulici Boschetto št. 3. v svrhu ustanovitve produktivne mizarske zadruge. Daevni red: 1. Poročilo osnovnega odhoda. 2. eventualni predlogi. Na to zborovanje opozarjamo tudi mi in želimo, da bi novo društvo uspešno delovalo.

Prav tako! Pišejo nam: Blagorodna gospa Ponikvarjeva, kakor predsednica ženske podružnice sv. Cirila in Metodija, je omenila na zaključku svojega govora na občnem zboru iste podružnice, zraven drugega tudi notico, spisano po moji malenkosti in objavljeno svoječasnno na tem mestu, v kateri sem priporočal, naj bi se za družbo sv. Cirila in Metodija prirejalo manj veselje, ali te naj bi bile v večem šteilu.

Omenjena narodna pijonirka vprašuje med drugim: kje pa prostori za take nasvetovane večje veselice v korist družbi sv. Cirila in Metodija? Jaz odgovarjam, da je možno pri sv. Jakobu prirediti veselico, ki bi — prirejena tako, kakor mislim jaz — sama dala dohodek, kateri bi prekosil dohodek vseh dosedanjih veselje, prirejenih v enem letu! — Zraven tega naj bi se gledalo prirediti še eno večje veselico, ali koncert, v kakem

Vsaka naročba za obleke po meri se izvrši v 24 urah po najnovejši modi, na najboljši način in po cenah, da se ni bati konkurence.

Odlikovana
1894.

Odlikovana
1894.

1891.

Odlikovana tovarna

na vodno in parno silo z najboljšimi stroji iz prvih nemških tovarn
ter

velika zaloga vsakovrstnega pohištva Ivan Deljak v Solkanu pri Gorici.

Samostojna trgovina brez vsake zveze z drugimi, ustanovljena l. 1889.

V lastni hiši. Lastne žage.

Tovarna razpolaga z mizarji, večimi od najnavadnejših do najfinjših del vseh slogov, enako z izvrstnimi stroparji in rezbarji in najbolje izurjenimi tapetarji, tako, da lahko prevzame in izvrši v najkrajšem času vsako delo vseh slogov; prevzame tudi mehaniziranje vil, prenočišč, uradov itd. z navadnim in najfinjšim pohištvom.

Za mizarje.

Velika zbirka o likovnih (rezeš), stroparskih in rezbarjskih izdelkih, za izdelovanje zrezanega in pooblašega lesa, vsakovrstnih okraskov, gol, kornizov in vseh drugih mizarjskih potrebščin.

Vsaka konkurenca izključena, ker se dela samo iz lesa, posušenega v nalašč za to napravljenih pečeh, ter se trdka drži gesla: **Solidnost in točnost v postrežbi.**

Vrhu tega se jamči za vsak posamezen kos. — Brzjavlj: **Deljak — Solkan.**

Velikanski izbor pohištva

A. BUCHBINDER

TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev, tapetarij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železniž. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za odposiljanje po železnici ali morju.

Škropilnice

proti peronospori

najnovejša sestava

kakor tudi vsake vrste poljedelski stroji se vdobivajo v velikem izboru pri trdki

Schnabl & Co.

v Trstu.

Zaloga strojev

ulica Poste vecchie, vogal ul. Vienna.

Zahtevajte povsod

voščilo (biks)

v korist družbi sv. Cirila in Metoda, katero je najbolje in najceneje. V Trstu je prodajajo gg. trgovci J. Prelog, Anton Furlan, Žgur & Popatnik, Matija Milonig, Andrej Urdich, Aloja Plesničar, Bambič Jakob, Kranjc Josip, Koejančič Josip, Ivan Tomazič, Anton Cek, Emil Cumar itd.

Glavna zaloga:

trdka J. Drufovka v Gorici.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrirano društvo z omejeno zavezo,

v Gorici

Gospodarska ulica št. 7., I. nadst.

v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 1/2 %, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6 % in na vknjižbe po 5 1/2 %

Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. Kron 1.263.563

Poslovanje-bran. račun št. 837.315.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priporočano izvrstno, bolečine blažeče mazilo dobiva se po 80 stot., 1.40 K in po 2 K po vseh lekarnah.

Pri vkupovanju tega povsod priljubljenega domačega zdravila naj se pazi edino le na originalne steklenice v zaviti z našo varstveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve lekarne in le tedaj je gotovo, da se sprejme originalni izdelek.

Richterjeva Lekarne pri zlatem levu v Pragi

Kilzbetinske ulice 5.

Velik dohod

elastičnih trakov, zajamčeno prve vrste, ru-
deh in črnih, za cepjenje tut. Za razpro-
dajalce po znižani ceni.

Tudi sem prejel toli zahtevano fosforjevo
apno (Fosforkalk in tudi Fauterkalk imeno-
vati) za jačenie žl in pitanje živali. Cena
80 stot. klgr. Za več klgr. po znižani ceni.
Pošiljatelj po povzetju.

Drogerija Emil Cumar

pok. Friderika.

TRST — ul. Belvedere — TRST

Filijalka na Opčinah 212.

„VIKTORIJA“ moderci

za gospe in gospice

po 50, 70 nvč., 1 gld., 1-25, 1-30, 1-50,
1-80, 2-20, 3- in 4-20.

Velik izbor

vseh predmetov za pomlad in poletje

obleke in kinčanje, velik izbor trakov, ovratnikov,
in sicer: saten, perkal, piké za obleke in fluze v
lepih risanjih. — Vsakovrstni svilnati predmeti za
modnih spezialitet vsake vrste, rokavice iz svile,
niti in kože ter dežnikov.

Velik izbor

perila dobiva se v manufakturnej zalogi

JAKOBA KLEMENCA

v Trstu, — ul. Sv. Antona št. 1. — v Trstu.

Na zahtevanje

dopostljejo se uzorec z dotičnimi cenami pošt. presto.

Anton Breščak

v Gorici, Gospodarska ulica št. 14 in ulica
Vetturini ima v zalogi v veliki zbirki pohištva vseh
slogov za vsak stan od najboljšega izdelka. V
zalogi ima: podobe na platno in šipe, ogledala, žime
palatno, razne tapetarije itd. Daje tudi na obroke.

Službo išče pisar

z lepo pisavo, zmožen slovenskega, nem-
škega in deloma tudi italijanskega jezika.
Ponudbe pod »Priden in pošten« naj
se blagovolijo pošiljati na upravo lista
»Edinosti«.

Stavbinsko
podjetje

G. TÖNNIES

Stavbinsko
podjetje

Ljubljana.

Trjavna za mizarstvo orodje in parkete, stavbinsko in umetno ključarstvo.

Delavnica za konstrukcijo železa itd.

Sprejema naročbe za vsakovrstna mizarstva dela kakor: kompletne okna za cele
stavbe in izložna okna na vreteno, vrata, portale, oprave za prodajalne in drugega
pohištva v vseh slogih. — Podovi mehki in trdi vseh vrst kakor: deščice, parkete,
od jermenov in navadnega lesa. Kompletne stavbinske kovaška dela, stopnice,
ograje, žične mreže, železne zatvornice na vreteno ita. itd.

Proračuni brezplačno.

Reference prve vrste na razpolago.

Lekarnar Thierry (Adolf) Limited

pravo stolistno mazilo

je najjače mazilo, ki oblaži bolečine, jih hitro
zdravi ter odpravi na človeškem telesu vse
prirase izrastke.

Vdobja se po lekarnah. Po pošti franko 2 lončka
3 K 50 stot.

Lekarnar Thierry (Adolf) Limited v Pregradi pri Rogatcu

(Rohitsch-Sauerbrunn.)

Naj se izogiblje ponarejanj ter pazi na zgornjo, na lončku utisnjeno varn. znamko in trdtko.

Kot
dobrota

za vsako družino se
izkazuje uporaba —

Kathreiner-Kneippove
sladne kave.

Nobena skrbna gospodinja naj
se ne pomišlja dalje uvesti to
zdravo pijačo.

Najbolj priporočna primes in naj-
boljše nadomestilo za zrnato kavo.

Kathreiner-Kneippova sladna kava
se dobiva pristna samo v izviri-
nih zavojčkih z varstveno znamko
»župnik Kneipp« in imenom —

Kathreiner.

Na najvišje povelje Njegovega c. in kr. apostolskega Veličanstva

XXII. ces. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija, ki je jedina v Avstriji
zakonito dovoljena, ob-
sega 17 822 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 442.850 kron. Glavni
dobitek znaša v gotovini:

200.000 kron

Žrebanje neprekljeno dne 12. junija 1902. Jedna srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Duna u. III., Vordere Zollamts-
strasse 7 in v loterijskih kolekturah, v tobakarnah, pri davčnih, poštah, brzojavnih in železniških
uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrti gratis za kupce srečk.

Srečke se dopostljejo poštne prosto.

C. kr. loterijska direkcija
oddel. k za državne loterije.